

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv. II. 221/2011/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. július 7. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az egyedi azonosító jel meghamisításának büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt javára a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Esztergomi Városi Bíróság 7.B.86/2009/29. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3750.- (háromezer-hétszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Esztergomi Városi Bíróság a 2009. június 19. napján kihirdetett 7.B.86/2009/29. számú ítéletével a II. rendű terhelt bűnösségét egyedi azonosító jel meghamisításának büntetében (Btk. 277/A. §

(1) bekezdés b) pont) és bűnsegédként elkövetett lopás büntetében (Btk. 316. § (1) bekezdés (4) bekezdés a) pont) állapította meg. Ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap börtönbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 150.000.- forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről, és döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett további két terhelt büntetőjogi felelősségéről.

A másodfokon eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2009. december 15. napján jogerős 2.Bf.324/2009/10. számú végzésével elsőfokú bíróság ítéletét - a kamat összegének helyesbitése mellett - helybenhagyta.

A felülvizsgálati indítvánnyal érintett tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt a - B.-né N. M.-tól kölcsön kapott és a tulajdonát képező - BMW típusú személygépkocsi eredeti rendszámra egy hamisított, az eredetihez megtévesztésig hasonlító, műanyagból gyártott rendszámot szerelt fel abból a célból, hogy az általa elkövetett bűncselekmények során a gépkocsit az eredeti rendszáma alapján ne azonosítsák be. II. rendű terhelt a hatósági jelzés megváltoztatásáról tudott. A járművet 2008. szeptember 25-én így használta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség 2010. március 4. napján, BF.325/2010/1. számon, a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt nyújtott be a II. rendű terhelt javára, amelyben bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta. Álláspontja szerint az irányadó tényállásból kitűnően nem állapítható meg, hogy a II. rendű terhelt részt vett a hamis rendszámtábla készítésében, annak a gépkocsira történő felszerelésében. A II. rendű terhelt - bár tudott róla, hogy hamis rendszámtáblával ellátott gépkocsit vezet - az egyedi azonosító jel meghamisítása tényállásában megkívánt használatot a vezetéssel nem valósította meg. A bírói gyakorlat a felhasználáson olyan aktív tevékenységet ért, amely joghatás kiváltására alkalmas, önmagában a gépkocsi vezetése azonban semmilyen joghatást nem vált ki.

A Legfőbb Ügyészség BF.916/2010/2. számú írásbeli nyilatkozatában a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványát, annak indokaival egyetértve, fenntartotta. Indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a II. rendű terheltet az egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt emelt vád alól mentse fel, egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn.

A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész képviselője az írásbeli indítvánnyal egyezően szólalt fel, de utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság korábbi döntéseiben ezzel ellentétes álláspontot fogalmazott meg.

A kirendelt védő az ügyészi indítvánnyal egyezően a II. rendű terhelt felmentését, a büntetés halmazati jellegére utalás mellőzését, és enyhébb büntetés kiszabására tett indítványt.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak, a II. rendű terheltnek felrótt bűncselekmény anyagi jogi megítélésében a Legfőbb Ügyészség álláspontjával nem értett egyet.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 277/A.§ (1) bekezdés szerint az egyedi azonosító jel meghamisításának büntettét az követi el, aki egyedi azonosító jelet eltávolít, vagy egyéb módon meghamisít /a) pont/, illetőleg olyan dolgot szerez meg vagy használ fel, amelynek egyedi azonosító jele hamis, hamisított, illetőleg amelynek egyedi azonosító jelét eltávolították /b) pont/. E bűncselekmény több tényállásszerű elkövetési magatartással is megvalósulhat, miként a közokirat-hamisítás különböző elkövetési magatartásait (Btk.274.§ (1) bekezdés a) és b) pontja) megvalósító elkövető cselekményei, amelyek, ha ugyanarra az elkövetési tárgyra vonatkoznak - természetes egységet alkotnak.

Az ügyészi, és az ezzel egyező védői álláspont lényege szerint a felhasználás fogalmát - az ítélezési gyakorlat egységének biztosítása érdekében - a közokirat-hamisítás bűncselekménye esetében kialakult felhasználás fogalmával azonosan, akként kell értelmezni, amely szerint az kizárólag joghatás kiváltására alkalmas cselekményt jelenthet. A hamis vagy hamisított azonosító jellel ellátott, illetve egyedi azonosító jelet nélkülöző gépjármű használata, a közúti forgalomban azzal történő részvétel ennek a fogalomnak nem felel meg, így bűncselekményt sem valósít meg.

A Legfelsőbb Bíróság - miként arra több határozatában (EBH. 2008. 1754. szám, Bfv.I.387/2010/5. szám) is rámutatott - a bűncselekmény hiányának megállapítását célzó jogi álláspontot az alábbiakra figyelemmel találta tévesnek.

Az 1/2000. Büntető jogegységi határozatban meghatározott elvek az egyedi azonosító jel meghamisítása büntettének különböző elkövetési magatartásai esetén is irányadóak. A Btk. 274. § (1) bekezdés b) pontjának értelmezésével megegyező felhasználás - a Btk. 277/A.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott elkövetési magatartáshoz hasonlóan a gépjárművezető által tudottan hamis rendszámmal felszerelt gépjármű használatával megvalósul.

A hamis rendszám gépjárműre történő felszerelésével, az elkövetési magatartás tanúsításával a bűncselekmény befejezetté válik.

Az irányadó tényállás szerint a bíróságok a rendszám hamis rendszámmal történő lefedését nem rótták a II. rendű terhelt

terhére. Bűnösségét arra alapítva állapították meg, hogy tudott az eredeti rendszám jogtalan lefedéséről, és a gépjárművet így használta a közúti forgalomban.

Az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet (Btké.) a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról, az egyedi azonosító jel fogalmát meghatározó 25/A. § szerint a Btk. 277/A. §-ának alkalmazása szempontjából az olyan dolognak, amelynek birtoklását vagy rendeltetésszerű használatát jogszabály hatósági engedélyhez köti, a gyártónak vagy a hatóságnak a dolgon, illetőleg annak alkotórészen alkalmazott, egyedi azonosításra szolgáló jelölése.

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet a járművek közlekedésben való részvételének feltételeit szabályozó 5.§ b) pontja szerint a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amelyre külön jogszabályban meghatározott számú, típusú és elhelyezésű hatósági jelzések (rendszám táblák) vannak felszerelve. A hatósági jelzéseket (rendszám táblákat) a járművön a felszerelésére kijelölt helyen, jól olvasható állapotban kell tartani, azt megváltoztatni, letakarni vagy jogosulatlanul eltávolítani tilos (5.§ (5) bekezdés).

A 35/2000. (XI.30.) BM rendelet 45. §-ában írtak szerint a rendszám tábla olyan hatósági jelzés, mely a Hivatal tulajdonát képezi. A rendszám tábla gyártótól történő megrendelése és a közlekedési igazgatási hatóság azzal történő ellátása a Hivatal, a külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díj ellenében az ügyfélnek történő kiadása a közlekedési igazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

A fenti fogalom alapján a rendszám tábla egyedi azonosító jel, mert annak formáját és tartalmát a hatóság határozza meg, kiadása, bevonása, elvétele jogilag meghatározott eljárásban és feltételek mellett történik, a hatósági nyilvántartás szempontjából alapvető fontosságú, vagyis a rendszám tábla hitelességéhez ugyanolyan érdek fűződik, mint a nyilvántartáshoz. A közúti gépjármű rendeltetésszerű használata hatósági engedélyhez kötött, és a járművet - a forgalmi rendszám révén - maga a hatóság egyedi azonosításra alkalmas jellel látja el. A rendszámok hatósági nyilvántartása és közokiratban való rögzítése a gépjárművek eredetének nyomon kísérése szempontjából fontos, az azonosítás lehetőségét éppen az egyedi jelzések érintetlensége teremti meg. A Btk. 277/A.§-a az egyedi azonosító jel jogellenes eltávolításához, vagy meghamisításához, illetve az ilyen dolog megszerzéséhez, használatához fűz büntetőjogi következményeket (EBH.2003.929.).

A Btk. 277/A.§-ában meghatározott bűncselekménynek a hivatalos nyilvántartások hitelességéhez fűződő közbizalom mellett jogi

tárgya a közúti közlekedés biztonsága, amelyet a kiadott rendszám hamis rendszámmal való lefedésével való közlekedésben történő részvétel alapvetően veszélyeztet.

Ezért az egyedi azonosító jel meghamisításának büntetettét nem csupán a gépjárműre kiadott rendszám-tábla eltávolítása, ehelyett hamis rendszám-tábla felszerelése, vagy az eredeti rendszámnak - hamis rendszám-táblával történő lefedése -, hanem az ilyen rendszámmal felszerelt gépjárművel - mivel azt a külső szemlélő folyamatosan észleli - a közúti közlekedésben való részvétel is megvalósítja (BH. 2008. 262. szám).

A felülvizsgálati eljárásban - a Be. 423. § (1) bekezdés alapján kötelezően - irányadó ítéleti tényállás szerint a II. rendű terhelt tudott a gépkocsi hatósági jelzésének megváltoztatásáról, és az I. rendű terhelt által felszerelt hamis rendszámmal ellátott gépkocsit vezetve vett részt a közúti közlekedésben.

Az irányadó ítéleti tényállás alapján az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a II. rendű terhelt bűnösségét az egyedi azonosító jel meghamisítása büntetében. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgált alapítéleteket a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálat során a kirendelt védő eljárásával összefüggésben felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. § alapján az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul (Be. 418. § (3) bekezdés). Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2011. július 7.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadvány hitelül:

tisztviselő
Bné